

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.13.2022

Łódź, 23 grudnia 2022 r.

Zarząd Fundacji Waldiego

„Serce na Dłoni”

ul. Częstochowska 60

93-121 Łódź

KRS: 0000278355

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 4 w związku z art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, w okresie od 19 października do 17 listopada 2022 r., przeprowadzona została nieplanowana kontrola Fundacji Waldiego - „Serce na Dłoni” w Łodzi², jako organizacji pożytku publicznego³, KRS: 0000278355, ul. Częstochowska 60, 93-121 Łódź.

Zakres kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych⁴ w organizacji pożytku publicznego, w okresie: 1 stycznia - 31 grudnia 2021 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolerów – pracowników oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, legitymujących się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 13 października 2022 r.⁵, w składzie:

- Paweł Remisz – p.o. Kierownika oddziału – kierownik zespołu,
- Katarzyna Laszczyk – Starszy Specjalista,
- Izabela Pękosławska – Młodszy Specjalista.

1 Tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1327. Na początek okresu objętego kontrolą obowiązywał publikator: tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057. Dalej: ustawa OPP.

2 Dalej: Fundacja, albo organizacja.

3 Dalej: OPP.

4 Dalej: 1% podoof.

5 Upoważnienia nr: 55/2022, 56/2022, 57/2022.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Fundacji i w siedzibie Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentacji Fundacji oraz wyjaśnień złożonych przez Prezesa Zarządu Fundacji⁶.

Badaną działalność ocenia się⁷:

- 1) **negatywnie** – w związku z ustaleniami opisanymi w pkt 2 niniejszego dokumentu, wobec stwierdzenia, że od 29.05.2021 r. organizacja nie spełniała wymogów ustawowych dotyczących OPP;
- 2) **pozytywnie z nieprawidłowościami** – w zakresie pozostałych ustaleń kontroli, w szczególności sposobu wydatkowania środków 1% pdoof.

Zarząd Fundacji i Radę Fundacji uznaje się za podmioty odpowiedzialne za opisane w niniejszym dokumencie nieprawidłowości.

Ustalenia kontroli.

1. Podstawowe informacje o Fundacji.

Zgodnie ze Statutem Fundacji⁸ (§ 8) jej celami są:

1. *Pomoc w zwalczaniu uzależnień w zgodzie z obowiązującymi przepisami.*
2. *Wszechstronna pomoc osobom niepełnosprawnym, bezdomnym, bezrobotnym, a w szczególności dzieciom i osobom samotnym.*
3. *Nieodpłatne prowadzenie kursów, szkoleń, szkół itp. zgodnie z obowiązującymi przepisami.*
4. *Wspomaganie materialne osób niepełnosprawnych i rodzin o najniższym standardzie życiowym.*
5. *Działania wspomagające rozwój społeczności lokalnych, samorządowych, wspólnot, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz dobra publicznego w różnych dziedzinach życia społecznego m. in., edukacji, nauki, kultury i informacji, integracji europejskiej, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, przedsiębiorczości, pomocy społecznej, charytatywnej i humanitarnej.*
6. *Organizacja pomocy prawnej dla osób najuboższych, niepełnosprawnych i uzależnionych.*

⁶ Wyjaśnienia pisemne z 21.10.2022 r., 31.10.2022 r., 15.11.2022 r.

⁷ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁸ Okazano Statut Fundacji zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi Sądzie Gospodarczym XX Wydziale KRS II Sekcji. W Statucie umieszczono datę rejestracji: 3.01.2012 r. Okazaną wersję Statutu Prezes Zarządu Fundacji zadeklarował jako obowiązującą w 2021 r.

7. *Działania służące wyrównywaniu szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem m. in.: niepełnosprawnych, mniejszości, osób uzależnionych, dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych, osób z terenów zaniedbanych społecznie i kulturowo.*

8. *Upowszechnianie idei wolontariatu oraz organizowanie wolontariuszy do pracy społecznej.*

Jak stanowi § 9 Statutu, organizacja realizuje swoje cele poprzez:

1. *Organizowanie i finansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego oraz lekarstw niezbędnych dla zdrowia i życia niepełnosprawnych i uzależnionych.*

2. *Pomoc finansową i rzeczową dla niepełnosprawnych i uzależnionych, szczególnie zagrożonych utratą zdrowia i życia.*

3. *Organizowanie akcji pomocy niepełnosprawnym uzależnionym z udziałem innych podmiotów.*

4. *Gromadzenie środków rzeczowych i finansowych.*

5. *Inicjowanie i organizowanie akcji charytatywnych mających na celu zbieranie środków finansowych na rzecz Fundacji.*

6. *Współpracę z osobami prawnymi i fizycznymi, których cele są zbieżne z celami Fundacji oraz współpracę krajową i zagraniczną z muzeami, galeriami, szkołami artystycznymi.*

7. *Pozyskiwanie darowizn i środków materialnych na rzecz niepełnosprawnych, uzależnionych i rodzin o najniższym standardzie życiowym oraz ich dożywianie.*

8. *Upowszechnianie wiedzy teoretycznej i osiągnięć praktycznych służących realizacji założonych celów.*

9. *Współpraca z wolontariatem w realizacji zadań związanych w szczególności z niepełnosprawnymi i uzależnionymi, prowadzenie idei wolontariatu .*

10. *Organizowanie imprez okolicznościowych, integracyjnych, turnusów rehabilitacyjnych, wczasów rodzinnych, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywizacji zawodowej.*

Zgodnie z § 10 Statutu działalność pożytku publicznego może być prowadzona jako odpłatna i nieodpłatna, w zakresie wskazanym w ww. akcie.

W myśl § 10 Statutu Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą, z której dochód służy wyłącznie realizacji celów statutowych. W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r.* Fundacja podała, że prowadzono wyłącznie działalność nieodpłatną pożytku publicznego.

Organami Fundacji są: Rada Fundacji, Zarząd Fundacji (§ 17 Statutu).

W skład Zarządu Fundacji wchodzi: p. Maria Borczyńska-Kowalska – Prezes, p. Wiesław Janiczek - Wiceprezes, p. Małgorzata Fijałkowska – Członek, Sekretarz.

W skład Rady Fundacji wchodzi: p. Waldemar Kowalski – Przewodniczący, Członkowie: p. Józef Onuszko, p. Adrian Czubak, p. Ewa Irczyńska, p. Andrzej Świnecki⁹.

Wyjaśniono, że w okresie objętym kontrolą nie wnioskowano o zmiany w KRS¹⁰.

W tabeli wymieniono kompetencje ww. organów istotne z punktu widzenia niniejszej kontroli¹¹.

Kompetencje Rady Fundacji:	Kompetencje Zarządu Fundacji:
- decydowanie o zatrudnieniu członków Zarządu i ustalanie ich wynagrodzenia, - ocena pracy Zarządu, przyjmowanie corocznych sprawozdań lub bilansu i udzielanie członkom Zarządu absolutorium, - kontrolowanie bieżącej działalności Zarządu, - wytyczanie głównych kierunków działalności Fundacji, - nadzór nad działalnością Fundacji, - żądanie od Zarządu przedstawienia wszelkich dokumentów dotyczących działalności Fundacji, - dokonywanie rewizji majątku oraz kontroli finansowej Fundacji,	- kierowanie działalnością Fundacji, - reprezentowanie Fundacji, - uchwalanie rocznych planów działania i planów finansowych, - uchwalanie regulaminów, - sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji, - ustalanie wielkości zatrudnienia i wysokości środków na wynagrodzenia pracowników Fundacji, - przedkładanie Radzie, do 31 marca, rocznego sprawozdania z działalności Fundacji.

W odniesieniu do tych kompetencji ustalono, że:

- Zarząd Fundacji podejmuje decyzje o sposobie przeznaczenia środków pochodzących z 1% pdoof, co odbywa się podczas spotkań poświęconych omówieniu rocznego planu i budżetu Fundacji.

Okazano roczny plan pracy Fundacji na 2021 r., podpisany przez Prezesa Zarządu Fundacji¹².

Stwierdzono - w odniesieniu do planu – że podpisany został przez Prezesa Zarządu Fundacji, posługującego się nazwiskiem: *Borczyńska-Kowalska*. Z wyjaśnień wynika, że małżeństwo Prezes Zarządu Fundacji z Przewodniczącym Rady Fundacji zawarte zostało

9 Skład organów OPP ustalono na podstawie odpisu z KRS wg stanu na 6.09.2022 r. oraz na podstawie sprawozdania merytorycznego OPP za 2021 r. Akta kontroli zgromadzone w formie elektronicznej.

10 Wyjaśnienia Prezesa Zarządu Fundacji z 21.10.2022 r.

11 Kompetencje wymienione w §§ Statutu: 17 – 23.

12 W odniesieniu do planu udzielono także wyjaśnień o treści: 1) Fundacja nie jest w stanie robić i przewidzieć plany finansowe na dany rok, gdyż nie jesteśmy w stanie przewidzieć jakim budżetem będziemy mogli w danym roku dysponować; 2) Corocznie planujemy w styczniu na rok bieżący działalność fundacji oraz wykonania poszczególnych prac remontowo-elewacyjnych, które później opisujemy w sprawozdaniu z działalności Fundacji. Zatem pierwsze z cytowanych wyjaśnień uznaje się za bezprzedmiotowe, ponieważ Fundacja dysponuje planem rocznym na 2021 r. Niezależnie od powyższego nie ulega wątpliwości, że udzielono sprzecznych wyjaśnień.

29.05.2021 r. (**przedmiotowemu ustaleniu poświęcono pkt 2 niniejszego dokumentu**), zatem od tego dnia Prezes Zarządu Fundacji mógł posługiwać się nazwiskiem dwuczłonowym. Tymczasem z innych wyjaśnień wynika, że plan najprawdopodobniej został opracowany w styczniu 2021 r.

W kwestiach opisanych powyżej pozyskano dodatkowe wyjaśnienia Prezesa Zarządu Fundacji przywołane w tym miejscu:

Stwierdzenie, że Fundacja nie jest w stanie robić i przewidzieć plany finansowe na dany rok oznacza, że nie są znane dokładne kwoty darowizn, dotacji czy dofinansowań jakie Fundacji uda się uzyskać w danym roku na realizację celów statutowych. Natomiast stwierdzenie: Corocznie planujemy w styczniu na rok bieżący działalność fundacji oznacza, że Fundacja ma plany co do realizacji określonych celów podopiecznych. Realizacja tych planów zależy od tego czy Fundacji uda się pozyskać środki na ich sfinansowanie.

Plan roczny Fundacji na 2021 r. został opracowany przed zawarciem związku małżeńskiego Prezesa Zarządu Fundacji i był przechowywany w formie elektronicznej. Podpis na planie został naniesiony na cele przeprowadzanej kontroli, tj. po zawarciu związku małżeńskiego,

- Zarząd Fundacji opracował sprawozdanie z działalności Fundacji za 2021 r., podpisane przez Prezesa Zarządu Fundacji. W sprawozdaniu zawarto informację o zgromadzeniu kwoty 3 145,20 zł ze środków 1% podoof, przeznaczoną w całości na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych,

- Zarząd Fundacji zatwierdził sprawozdanie finansowe organizacji za 2021 r.¹³,

- Rada Fundacji przyjęła sprawozdanie finansowe Zarządu Fundacji za 2021 r.¹⁴, przy czym nie można ustalić w jakiej dacie nastąpiła czynność,

- wyjaśniono: (...) *Kontrolowanie bieżącej działalności Zarządu jest natychmiastowe, ponieważ wszystkie działania i spotkania odbywają się w obecności Fundatora i w ten sposób Zarząd działa zgodnie z zaleceniem założyciela Fundacji. Bank powiadamia SMS o wszystkich ruchach finansowych na koncie natomiast zagadnienia finansowe prowadzi nam biuro rachunkowe.*

Poza Statutem w OPP funkcjonuje *Regulamin wewnętrzny* przyjęty przez Zarząd Fundacji 27.04.2007 r. W odpowiedzi na żądanie przedłożenia uchwały Zarządu, którą przyjęto ww. Regulamin poinformowano: *Regulamin był ustanowiony w 2007 roku, kiedy*

13 Uchwała Zarządu Fundacji nr 137/XVI/2022 z 30.06.2022 r.

14 Uchwała Rady Fundacji nr 138/XVI/2022. Dokument nie zawiera daty.

to funkcjonowali inni członkowie Rady i Zarządu i Fundacja nie jest zobowiązana do trzymania uchwał sprzed 15 lat.

Wyjaśnienia ocenia się jako niezasługujące na uwzględnienie – zmiany w składzie organów OPP nie stanowią usprawiedliwienia dla nieprzechowywania dokumentów wewnętrznych (w tym przypadku uchwały Zarządu), którymi przyjmowano akty wewnętrzne organizacji regulujące sposób jej funkcjonowania.

Księgowość Fundacji prowadzona była firmę zewnętrzną (biuro rachunkowe)¹⁵.

2. Ustalenia w zakresie naruszenia przepisów ustawy OPP dotyczących wymogów stawianych organizacji pożytku publicznego.

Czynności kontrolne skutkują ustaleniem polegającym na stwierdzeniu zawarcia związku małżeńskiego przez Prezesa Zarządu Fundacji – P. Marię Borczyńską-Kowalską i Przewodniczącego Rady Fundacji – P. Waldemara Kowalskiego. Organ kontroli pozyskał odpis skrócony aktu małżeństwa nr USC/OS/2 AG 0130833, z którego wynika zawarcie związku małżeńskiego przez wymienione osoby 29.05.2021 r.¹⁶.

Tym samym kontrolowana organizacja naruszyła wymóg określony w art. 20 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy OPP: organizacją pożytku publicznego może być organizacja pozarządowa oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, z zastrzeżeniem art. 21, która spełnia łącznie następujące wymagania: (...) ma statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru: a) nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej (...).

Wyjaśniono: Związek małżeński zawarty został 29 maja 2021 r. (...) ¹⁷. Fundacja chciała dokonać zmian w Zarządzie lecz nie znaleźliśmy odpowiednich kandydatów na stanowisko Prezesa Zarządu, który by pełnił tą funkcję nie odpłatnie.

¹⁵ Biuro Rachunkowe Alina Kopertowska w Łodzi. NIP: 729-011-46-25.

¹⁶ Wystawiony 24.10.2022 r. przez Urząd Stanu Cywilnego w Łodzi – Departament Organizacji Urzędu i Obsługi Mieszkańców Urzędu Miasta Łodzi.

¹⁷ W niniejszym dokumencie nie przytacza się wyjaśnień udzielonych w tym miejscu, z uwagi na fakt, że odnoszą się do danych wrażliwych w rozumieniu RODO.

Odnosząc się do ustalonego stanu faktycznego, stwierdzić należy, że od 29.05.2021 roku Fundacja nie spełniała wymogów przepisów prawa stawianych organizacji pożytku publicznego. Dodatkowo zauważenia wymaga, że po wskazanej dacie organizacja otrzymała i wykorzystwała środki 1% pdoof.

Udzielone wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie – nie usprawiedliwiają bowiem złamania zakazu ustawowego, o którym mowa w przywołanym wyżej przepisie ustawy OPP (sytuacja opisana w wyjaśnieniach – niepodlegających publikacji – i w rezultacie zawarcie związku małżeńskiego nie może stanowić usprawiedliwienia).

Nadmienić należy, że cytowany przepis ustawy OPP wymienia także wspólne pożycie członka organu kontroli lub nadzoru z członkiem organu zarządzającego jako przesłankę wyłączającą legalność OPP.

Reasumując – dokonane ustalenie skutkuje negatywną oceną opisanego stanu faktycznego. Należy także zauważyć, że zawiodła rola nadzorczo-kontrolna Rady Fundacji jako organu kolegiального (co odnosi się do pozostałych, poza Przewodniczącym, osób wchodzących w skład tego organu).

O dokonanych ustaleniach, na etapie postępowania kontrolnego związanego z protokołem kontroli, został zawiadomiony Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego.

W trakcie kontroli Fundacja przedstawiła:

- uchwałę Rady Fundacji z 21.10.2022 r. nr 139/XVI/2022 ws. odwołania 2 członków Rady Fundacji: P. Waldemara Kowalskiego i P. Adriana Czubaka oraz powołania 2 członków Rady Fundacji: P. Beaty Ziółkowskiej i P. Andrzeja Półtoraka – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
- protokół z posiedzenia Rady Fundacji z 21.10.2022 r. w sprawach wskazanych w powyższym tiret, listę obecności na wskazanym posiedzeniu,
- wniosek o zmianę danych podmiotu w KRS, złożony 24.10.2022 r. w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydziale Gospodarczym KRS. Z wniosku wynika wykreślenie P. Waldemara Kowalskiego i P. Adriana Czubaka ze składu Rady Fundacji oraz wpisanie P. Beaty Ziółkowskiej i P. Andrzeja Półtoraka do składu ww. organu Fundacji.

Wniosek został złożony przez Prezesa Zarządu Fundacji – P. Marię Borczyńską-Kowalską i Wiceprezesa Zarządu Fundacji – P. Wiesława Janiczka.

Pozytywnie ocenia się podjęcie przez Fundację działań mających na celu doprowadzenie stanu faktycznego do stanu zgodnego z prawem, jednak zauważa się ponownie, że od dnia zawarcia związku małżeńskiego Prezes Zarządu Fundacji z Przewodniczącym Rady Fundacji organizacja przestała spełniać wcześniej podane wymogi warunkujące posiadanie statusu OPP.

3. Regulacje wewnętrzne Fundacji związane z gospodarowaniem środkami 1% pdoof. Wyodrębnienie rachunkowe środków pochodzących z 1% pdoof.

W § 13 Statutu Fundacji określono, że majątek Fundacji jest przeznaczony na realizację celu statutowego.

W organizacji wprowadzono *Politykę rachunkowości*¹⁸, w skład której wchodzi wykaz kont księgowych. *Polityka rachunkowości* obowiązuje od 1 stycznia 2018 r. Dla ustaleń kontroli znaczenie mają poniższe postanowienia ww. dokumentu:

- rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym,
- koszty ewidencjonowane są na kontach księgowych zespołu „4”,
- przychody ewidencjonowane są na kontach księgowych zespołu „7”,
- dokumentem przewidziano utworzenie odrębnego konta księgowego służącego wyodrębnieniu *nakładów finansowych z 1%*.

W załączonym do *Polityki rachunkowości* wykazie kont księgowych stwierdzono wyłącznie 1 konto dedykowane dla operacji gospodarczych z udziałem środków 1% pdoof: 702 *Przychody z 1%*.

Natomiast w toku kontroli przedłożono wydruk planu kont księgowych z systemu księgowego, co do którego to planu zadeklarowano, że był obowiązujący w 2021 r.¹⁹. Plan zawiera następujące konta księgowe oznaczone jako związane ze środkami 1% pdoof:

702 *Przychody z 1%*, w ramach wymienionego konta: 702-01 *Przychody z 1% darowizny*, 702-02 *Langer Anna*, 702-03 *Julia Charkiewicz* (informacje o zapisach na wymienionych kontach zawarto w dalszej części niniejszego dokumentu),

900 *Ewidencja środków z 1%*, w ramach tego konta: 900-01 *Przychody z 1%*, 900-02 *Koszty z 1%*, 900-03 *Promocja z 1%*.

18 Wprowadzona Uchwałą Zarządu Fundacji z 31.12.2017 r. w sprawie *Polityki rachunkowości*.

19 Akta kontroli, str. 78-84.

Poinformowano, że wartości wpływów i wydatków z 1% pdoof wyodrębniane są na kontach pozabilansowych w ostatnim dniu roku podatkowego, tj. 900-01, 900-02.

Istotnie, z datą 31.12.2021 r. na kontach księgowych 900-01 oraz 900-02 zaksięgowano kwotę 3 145,20 zł, jako odpowiednio: wyodrębnione przychody z 1% pdoof oraz wyodrębnione koszty 1% pdoof. Na koncie 900-03 brak jest księgowania w 2021 r.

Dodatkowo ustalono, że operacje finansowe z zaangażowaniem środków 1% pdoof były rejestrowane na następujących kontach księgowych:

131-01 *CREDIT AGRICOLE* (konto rachunku bankowego) – drugostronnie księgowano na nim wpływy środków 1% pdoof,

202 *Uzdrowisko Busko* - na koncie tym zaksięgowano wydatek ze środków 1% pdoof, o którym mowa w dalszej części niniejszego dokumentu,

405-09-04 *Turnus rehabilitacyjny* – na koncie tym zaksięgowano wydatek ze środków 1% pdoof, o którym mowa w dalszej części niniejszego dokumentu.

Wyodrębnienie kont księgowych służących do rejestrowania operacji gospodarczych związanych ze środkami finansowymi 1% pdoof oraz księgowanie operacji gospodarczych z zaangażowaniem ww. środków oznacza, że wypełniony został wymóg określony w art. 27 ust. 2c ustawy OPP (organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 2, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, o której mowa w art. 27c ust. 1).

Odnosnie do wydatków na promocję 1% pdoof stwierdzono, że w *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r.* Fundacja podała, że nie poniesiono kosztów kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% pdoof. Informacja jest zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4. Wysokość środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Na potrzeby niniejszej kontroli dokonano ustaleń w kwestii wielkości puli środków 1% pdoof, które Fundacja otrzymała w 2021 r.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r.* oraz w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego

za 2021 r.²⁰ wskazano, że Fundacja otrzymała środki finansowe pochodzące z 1% pdoof w wysokości 3 145,20 zł. Kwota taka widnieje w ewidencji księgowej konta księgowego 702-01 *Przychody z 1% darowizny*. Kwota została zaksięgowana z datą **31.07.2021 r.**

Wskazana kwota została także zaksięgowana drugostronnie na koncie księgowym: 131-01.

Wpływ podanej wyżej kwoty potwierdza wyciąg z rachunku bankowego organizacji. Środki finansowe wpłynęły na rachunek bankowy w 3 transzach: 21.07.2021 r., 27.07.2021 r. i 28.07.2021 r.

Na kontach księgowych: 702-02 *Langer Anna*, 702-03 *Julia Charkiewicz* brak jest księgowania w 2021 r.

Tym samym dane wykazane w sprawozdawczości organizacji za 2021 r. są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota przychodów Fundacji, wykazana w sprawozdaniu merytorycznym za 2021 r. oraz w *Rachunku zysków i strat* za 2021 r.²¹ wyniosła 267 860,06 zł, wysokość przychodów z 1% pdoof stanowi **1,17%** wszystkich przychodów.

5. Wydatkowanie środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Ustalenia ogólne.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2021 r.* wskazano, że wysokość kosztów poniesionych z 1% pdoof w okresie sprawozdawczym wyniosła ogółem 3 145,20 zł, a więc tyle samo, ile wyniosły przychody ze środków 1% pdoof.

Tymczasem na koncie księgowym 405-09-04 *Turnus rehabilitacyjny*, została zaksięgowana, z datą **16.07.2021 r.**, faktura VAT na kwotę 4 176 zł, przy czym opis faktury zawiera informację o sfinansowaniu części kwoty: 3 145,20 zł ze środków 1% pdoof. Jednakże z zapisów w ewidencji księgowej nie wynika, aby kwota: 4 176 zł, została rozksięgowana

20 Sprawozdanie finansowe Fundacji za 2021 r. zostało zatwierdzone uchwałą Rady Fundacji nr 2/06/2022 z 3.06.2022 r., akta kontroli, str. 86.

21 Materiał zgromadzony w formie elektronicznej.

i zaewidencjonowana na odrębnych kontach. Drugostronnie wydatek został zaksięgowany na koncie 202 *Uzdrowisko Busko*²².

Tymczasem, jak podano wcześniej, środki z 1% pdoof, po ich wpływie, zostały zaksięgowane z datą **31.07.2021 r.** Podano: *Fundacja podjęła decyzję o sfinansowaniu turnusu rehabilitacyjnego ze środków pochodzących z 1%, a w przypadku niewystarczającej ilości tych środków, pozostałą kwotę do zapłaty zdecydowała sfinansować ze środków własnych. Fundacja w przybliżeniu znała przychody z 1% z deklaracji podatników, którzy od lat przekazują 1% i z wyciągów bankowych.*

W wyniku skierowania do Zarządu Fundacji zapytania ws. sprecyzowania powyższych wyjaśnień pozyskano informację: *Fundacja w ostatnich latach otrzymuje z 1% pdoof kwotę na podobnym poziomie, są to kwoty w przedziale od około 3 tys. do 4,8 tys. Oznacza to, że Fundacja założyła, że w roku 2021 kwota będzie oscylowała na podobnym poziomie.*

Z wyjaśnień wynika zatem, że w dacie księgowania faktury organizacja wyłącznie zakładała, że otrzyma środki finansowe z 1% pdoof w wysokości pozwalającej na sfinansowanie wydatku.

Powiadomiono, że na turnusie rehabilitacyjnym przebywała podopieczna Fundacji.

W ciągu 2021 r. wydatkowano całość kwoty, którą Fundacja otrzymała ze środków 1% pdoof, tj. 3 145,20 zł²³.

W sprawozdaniu merytorycznym OPP za 2021 r., w pkt III.3.3 i III.3.4 nie wykazano informacji sprawozdawczych odnoszących się do działań i celów szczegółowych kosztów poniesionych z 1% pdoof. W toku kontroli wyjaśniono, że brak danych sprawozdawczych wynikał z przeoczenia oraz *mnogości* danych koniecznych do zamieszczenia w sprawozdaniu. Podano także, że jedynym działaniem, które powinno być zostać wykazane w ww. rubrykach sprawozdania był wyjazd w ramach turnusu rehabilitacyjnego podopiecznego Fundacji. Brak informacji sprawozdawczych należy ocenić jako nieprawidłowość.

22 Konto księgowe, na którym drugostronnie zarejestrowano fakturę ustalono na podstawie listy księgowani w dzienniku w lipcu 2021 r. Pozycja: 245/2.

23 Odnośnie do tej kwestii dodać należy, że udzielano rozbieżnych wyjaśnień co do stanu środków z 1% pdoof. W wyjaśnieniach z 21.10.2022 r. podano, że kwota ta wyniosła 3 145,20 zł, natomiast w kolejnych wyjaśnieniach z 31.10.2022 r. wskazano kwotę 0 zł.

Reasumując, analiza zgromadzonego materiału dowodowego pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- kwota wpływów 1% pdoof: 3 145,20 zł została potwierdzona,**
- sprawozdawczość organizacji za 2021 r. została opracowana nierzetelnie,**
- polityka rachunkowości OPP wymaga aktualizacji w zakresie planu kont księgowych związanych z ewidencjonowaniem zdarzeń z udziałem środków 1% pdoof,**
- wątpliwość budzi zaksięgowanie wydatku sfinansowanego ze środków 1% pdoof przed pozyskaniem przez organizację ww. środków.**

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota kosztów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2021 r., wyniosła 279 886,07 zł, wysokość kosztów z 1% pdoof (3 145,20 zł) stanowi **1,1%** wszystkich kosztów.

Pozostałe ustalenia.

W oparciu o dokumentację organizacji i wyjaśnienia Prezesa Zarządu Fundacji ustalono, że:

- a)** w badanym okresie wolontariusze świadczyli usługi na rzecz organizacji, jednak w związku z tym nie ponoszono wydatków finansowanych ze środków 1% pdoof,
- b)** organizacja nie wzywała do przekazania oraz nie przekazywała środków finansowych pochodzących z 1% pdoof na rzecz organizacji, które nie zostały uwzględnione w wykazie, o którym mowa w art. 27a ustawy OPP (art. 27aa ust. 1–3 ustawy OPP),
- c)** organizacja nie skorzystała z możliwości nieodpłatnego informowania o swojej działalności w jednostkach publicznej radiofonii i telewizji (art. 26 ustawy OPP),
- d)** Fundacja udostępniła program komputerowy umożliwiający podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego.

Na podstawie art. 27c ust. 2 ustawy OPP programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo zawierają informację o: 1) możliwości swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego albo 2) braku swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśnił: *W badanym okresie Fundacja w wyniku braku takiej wiedzy nie umieszczała tej informacji na stronie z programem komputerowym do rozliczania 1% pdoof. Fundacja niezwłocznie po powzięciu informacji o obowiązku umieszczania takiej informacji na stronie internetowej zamieściła stosowny zapis.*

Tym samym Fundacja nie wypełniła wymogu określonego w powołanym przepisie prawa, co stanowi nieprawidłowość,

f) w badanym okresie ze środków 1% pdoof nie finansowano zakupu środków trwałych na rzecz Fundacji,

g) Fundacja nie prowadziła publicznej promocji / reklamy polegającej na zachęcaniu do przekazania jej środków 1% pdoof.

6. Dokumentacja dotycząca wydatków pokrywanych ze środków 1% pdoof.

Zbadany został 1 dowód księgowy okazany przez Prezesa Zarządu Fundacji jako dotyczący wydatków z zaangażowaniem środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Stwierdzono, że:

a) dokument został wyodrębniony od innych dowodów księgowych organizacji,

b) dowód księgowy został opisany, przy czym nie zawiera elementu, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁴: stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Mając jednak na względzie pozyskane wyjaśnienia oraz możliwość dopuszczoną art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy o rachunkowości, stwierdza się prawidłowość stanu faktycznego.

7. Podsumowanie ustaleń kontroli.

Ustalenia kontroli, oparte o: zbadaną dokumentację organizacji, udzielone wyjaśnienia wskazują na **przeznaczenie środków finansowych pochodzących z 1% pdoof na działalność pożytku publicznego**, co wypełnia dyspozycję art. 27 ust. 2 ustawy OPP. Mając jednak na względzie kwestie opisane w niniejszym dokumencie organizacja powinna podjąć stosowne kroki celem funkcjonowania w sposób zgodny z prawem.

²⁴ Dz. U. z 2019 r., poz. 351 – publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą. Obecnie: Dz. U. z 2021 r., poz. 217.

Zalecenia pokontrolne.

Wobec przedstawionych ustaleń wymagam od Fundacji:

- 1) Uporządkowania wewnętrznych zasad funkcjonowania Fundacji, należytego przygotowywania się w przyszłości do działań kontrolnych wobec Fundacji oraz zapewnienia świadomości prawnej organów Fundacji;**
- 2) Należytego sprawowania funkcji nadzorczo-kontrolnej Rady Fundacji nad organizacją;**
- 3) Rzetelnego wypełniania obowiązków w zakresie sprawozdawczości;**
- 4) Aktualizacji polityki rachunkowości;**
- 5) W przypadku udostępniania programów komputerowych umożliwiającym podatkowemu podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego – wypełniania wymogu art. 27c ust. 2 ustawy OPP;**
- 6) W przypadku dysponowania środkami 1% podoof – prawidłowego ich księgowania.**

Pouczenie:

Zgodnie z art. 32 ustawy OPP wystąpienie pokontrolne zawiera ocenę stanu faktycznego wynikającą z ustaleń zawartych w protokole kontroli, w tym opis ustalonych uchybień, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także termin usunięcia uchybień, nie krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Wobec powyższego proszę o przedłożenie stosownej informacji w terminie **30 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Tobiasz Bocheński